

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG,
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL, Szeredán 25. Mártziusban 1789.

B É T S,

A' F. Tsáfszánt a' maga változó egészsége, mely szerint melybéli nyavallyájától okoztatott köhögései napról napra mélyebbeknek lenni mondotnak, nem akadályoztathatja-meg attól, hogy a' maga szokott Fejedelmi szorgalmatosságait ne kövefse. Nem tsak az ugy nevezett F. Udvari *Cerelébe*, hanem a' közönséges Játék-néző-helyben-is meg-jelenik, és a' mint bizonyosnak erősítik, meg-határozta magában, hogy a' jövő hónapnak 3-dikán, nem a' Táborhoz, hanem Buda Várába le-indúljon, és a' maga előbbeni egészségét ezen magofsan járó tiszta Magyar levegőben állítsa helyre. — Feldmarsal

B h

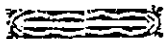
Gróf

Gróf *Hadik* minden-nap a' Tsászári Ló-oskolába jelenik-meg, hogy a' maga már régtől fogva nyugodalomhoz szokott teltét, a' következő Táborzásban szükséges-képpen meg-kivántató kemény mozgáshoz előre el-készíthetse, és 8 — 9 nap alatt tsalhatatlanúl indul a' Táborhoz. Feldmarшал *Laudonnak* még fints tökéletes egélsége: úgy hisz szük mindazonáltal, hogy ezen edgyütt fénylő 's talám edgyütt-is el-tűnő Auszriai z hadi Hajnal-tsillagnak szemlélésétől rövid napok alatt meg-fosztatván Béts, a' két-fejú Sasnak Zemlinnél és Horváth-országban már fegyverben álló z Táborainál fognak fel-tettzeni; kiknek fénylő világosságok a' *Hődot* már előre-is letéttséggel láttatnák fenyegetni.

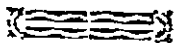
Ezekben a' napokban egy igen jeles történet esék itten: Egy igen betsületes öreg Pap; ki sok esztendőig nem tsak Tábori Papságot viselt vala, sőt egynéhány bé gyógyúlt Tábori seb-helyei-is valának, eleibe megyen a' Tsászárnak. Ő Felsége ezen Papot ennékelötte egynéhány esztendőekkel látván, nem tsak rá-esmér, hanem meg is emlékezék arról, hogy az ő sok szolgálatjainak jutalmot ígért vala — de azonban meg szölliija: mit akarna? Emlékezteti ő Felségét a' maga kegyelmes Főjedelmi szavára 's ígéreire. Barátom! felel ő Felsége keményen, mölt kegyelmednek semmit sem adhatak; z — 3 napok alatt jelentse magát! Három napok múlva — hát megint itt a' mi jó Tábori Papunk. Hogy meg-látja ő Felsége, meg-áll, 's gondolkozni kezd; és végre gondolkozással tellyes ábrázati jelek között — miutegy keményetske hangon így szölliija-meg: Akaré a' *Tzuklthauszba* menni? A' szegény

gény jó lelkü öreg Pap balúl értvén ezen kérdést: — Nem fokáig fog már tartani Felséges Uram! El-neveti ő Felsége magát ezen roszszúl értett kérdésre tett feleleten, 's monda: nem ugy értem én, mint kegyelmed gondolja — akar-é Papnak menni a' *Tzukkthauszba*? Ez a' Papi-szék tegnap ki-üresedett, és másé lenkijé sem, hanem a' kegyelmedé. Ekkor az ujj Öreg Plébánus nem tudja vala örömeben hól, és hogy kezdje-el a' közönetet, és példa nélkül való örömmel mené a' *Tzukkthauszba*. Ezen Papság Bétsben jövedelmére nézve nem alávaló; és nyugodalmos. — Hertzeg *Likhtenstáinné* 1000 f. ajándékozott a' maga meg-bóldogúlt Férje' Adju-tántjának.

Külömbb külömbb Levelekből értjük, hogy a' Magyar, Horváth és Tóth-orzági utak minden-felé olly el-romlottak légyenek, hogy a' hadi-költözkö-dés némely helyeken éppen lehetetlen; fok ágyuink az utakban 's út-féleken hevernek, mellyeknek az ideji *Plánum*-szerint, az el-kezdendő tsatákban 's östromokban jelen kellének lenni — és éppen az ef-féle környülállások okozták, hogy még eddig a' tsatázások el-nem kezdődtek; hiszszük mindazonáltal, hogy Aprilisnek elején, ha másut nem-is, Horváth-országban a' *Laudon* helyett *Gen. Devins* keze alatt lévő Tabor tüzet fog akadni. — Bétsben, és majd minden közönséges Levelekben az a' hire, hogy a' Lengyeleknek már egynéhány Véres-tsatájok lett volna az Oroszokkal *Ukrániában*; sőt azt-is közönséges Levelekből olvashatjuk, hogy az Oroszok Lengyel-orzágnak *Káminiek* nevü Várát el-foglalták

vólna; de a' *Kurir* ezt még nem hiszi mind addig mig a' Lembergi vagy Tsernovitzi Levelek nem bizonyítják. — Gen. *Vurmzerről* azt olvassuk, hogy parantsolatot vett vólna Prágában, hogy a' Bánátba induljon; de mi ezt sem hiszizük. — Némellyek azt akarják allítani, hogy a' Gouosz-tévök' bizonyos büneinek halállal való büntetése az Auszriai Örökös Birodalmokban megint fel-fogna állani; és erről minden órán rendelést és példát fognánk hallani és látni. — Itt Bétsben (tsudálatos) még a' meszszebbetske látó Politikusok-is a' Nap-keleti Békefésségről beszéllenek; de ugy, hogy azonban a' háború a' Világnak más szegületén fogna el-kezdödni. Azt állitják ezek, hogy a' Porta el-végzette vólna magában ezen háborúját, akár miben kerüljön, békefésséggel váltani-fel — tsak egyedül Otzakovat kéri visszfa — mert a' Konliántzinápolyi Néptelleyes dühöfésséggel és kéttséggben eséssél vagyon. Azt hiszik ezek, hogy a' 2 Kereféssény Tsaszári Udvar-is más kivánságok alatt határozta vólna magát a' Békefésségre — a' Porta részéről a' Pruszszus — a' más 2 Tsaszári Udvarok részéről pedig a' Frantzia és Spanyol Udvarok közben járása által — és valóságoson erősitik, hogy már a' fenn nevezett Udvarak a' békefésség dolgát igen nagyra vitték vólna. Frantziorzágról azt mondják, hogy ezen békefésség által szabad hajókázást 's kereskedést nyerne a' két Tsaszári Udvarokkal edgyütt a' Fekete-Tengeren, honnan minden más Hatalmosfésségok ki-fognának rekesztetni. E' nem igen örvendetes hír vólna Angliának, hol a' Király már tökélltetesen meg-gyógyúlt,

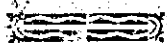

és a' maga Királyi páltzáját megint kezében tartya. Hogy pedig a' hadi-készületek leg-nagyobb szorgalmatossággal folynak, noha békefséget reménylünk, annak azt mondják lenni okának, hogy ez - által tsak a' Békefség' Punktumait akarjuk szorítani, mellyekre ha a' Porta nem akarna állani, fegyveres kézzel kényszerítenők. — Némely Tudósítások egész Európából ki-akarják hányni a' Török kontyot — lám be sok-féle a' hadi-hit! ki-mondja-meg már most ezek közzül mellyiknek kellett hinni? Majd meg-mondja ama 2 Vitéz Generális *September* és *Október*, kik tavaly a' Bánátból ki-üzék az el-lenséget — sőt *Nájus-is* fokot meg-fog mondani belölle. — Mert már a' szöleken az apróbb tsetépaték el-kezdődtek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hazánkbeli Tudósítások.

Déva. „ Háttzeg-vidékinn Jan. 23-dikán lármát ütettek vala, hogy a' Török bé-akar ütni, de hamar időn ki-tudódék, hogy fundamentom nélkül való vólna az egész lárma — Febr. 14-dikén vízfönt ujj lármát ütöttek, de a' mint azután ki-nyilatkozék tsak az ide való *Náfirok* vóltak indittói, azt hirdetvén-ki a' Torokba és a' *Sij-béli* emberek között, hogy a' Törökök *Portsényből* bé-akarnak ütni. Az ezen meg-rémült emberek házaiktól el-szaladának, és a' *Náfirok* az el-hagyott házokból szalannát, túrórt, 's több szükséges eleségeket el-ragodozának — e' kellett nekik 's el-érték tzéljokat. — A' *Bánátból* vett Levelek által arról tudósíttatunk, hogy az itten fekvő Tábornak bal-szárnya *Pántsova*, *Ujj-Falánka*

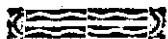

Lánka és *Szuppánék*-felé egész mozgásban vagnak, az *Alion* hegyét meg-szállani és a' *Vetcráni* Barlangot még nagyobb-is meg-erősíteni láttatnak. Az Horváth és Tóth-ország-i Tábornak pedig jobb számára lévén hasanló mozgásban, ugy itélnek némelyek, hogy az idénni hadi-tűz *Berbir* és *Bányaluka* ostromával fogna leg-előbb-is lángot vetni. — A' *Skutari* Basának Dalmátziai ostroma Báró *Vukásovits*, a' maga Albániában teendő nagy reménységű próbájára 51 hajókkal indulandó, mellyek mind-össze 328 ágyukkal vagnak terhelve, és a' mellyeken (a' hajós-legényeket ide nem számlálván) 4500 főből álló fegyveresek lesznek. — Ugy esett értésünkre, hogy a' Porta az idén Horváth-ország ellen egy 40-ezerből álló Tábornak fogna állítani, mellynek nagyobb része már edgyütt-is volna — és egy más hadi-tesztet *Drinápoly*-nál rész-szerint azért hagyáná, hogy a' *Romániában* lévő Görögöknek pártütéseket akadályoztathassa, rész-szerint pedig, hogy a' *Konstántzinápoly*-felé nyomúlani kívánó Orosz-Sergeknek ellent-álhassan.

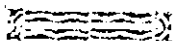
Külömbb külömbb-féle nevezetes jegyzések.

A' külső Levelek által tudósítatunk, hogy a' *Májlándi* Udvarnál lévő F. Császári Minister Gróf *Vildtzek* Ur nem régiben Neápolisba menvén, midőn itt a' Királynétől egy Kárdinálissal edgyütt ebédre méltóztattnék, 's már a' Királyi asztalhoz ülő félben vólnának, észre vévén a' meg-nevezett Minister, hogy a' Kárdinális mingyárt a' Királyi Familia után eleibe akarna ülni, így szóllalla-fel: Nem volna illő, hogy egy Császári Minister egy Kárdinál-

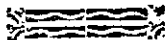
nálnak is, a' maga elsőségét által engedje, és egy térd — fő hajtással el-mene az asztaltól. A' Király, né egy Kurirt küldé e' végett a' maga Testvéréhez *Josefhez*, mellyet a' Minister is hasonló-képpen tselekedék — 's az iratik, a' Német Levelekben, hogy a' Minister ezen tselekedétéért egy meg-dítséző Tsászári végezési nyert légyen. — Azt olvassuk némely Levelekből, hogy az Orosz Birodalom' részéről egy Követ küldöttetett volna Egyiptomba, ki által az ugy nevezett *Beisnek* vagy fő Kormányzónak a' Tsászárné általma ajánltatik vala, ha magokat arra határoznák, hogy Egyiptomnak a' Portától nem függő Urai kívánnának lenni — de szerentsétlenül; mert hogy ezen Követ fogságba vettetett, és a' Követtség Konstantinápolyba hirül tétetett légyen, ugyan ezen Levelekben iratik. — Egy Hollándiai hajó, mely *Tunisból Livornóba* érkezett, ezen Birodalomnak egy rettendő fel-zavaradásáról és pártütéséről hozott néküink Tudósítást, melly a' múlt Jan. 11-dikén történék. Ezen szörnyü belső zenebona következése vala a' *Tunisi* Tengeri Tólvaj *Kozároknak* azon szerentsétlen eseteknek, mely szerint igen sokon el-fogotván a' *Velentzei* hajós Sereghez vitettek, és a' magok hajóikban szörnyü károkat vallottanak vala. Ezen veszedelem okozta, hogy a' Nép alattomban a' *Beynek* vagy Fejedelemnek élete ellen pártütésre esküvén, csak a' jó alkalmatóságra várakoznak vala ennek végbe-vitelével. Midőn Jan. 11-dikén a' Hadi-nép között a' 'Sóld ki-osztatnék, a' 'Sóldnak ki-vétele színe alatt el-jövének az öszve-esküdtek, felső ruhájok alatt el-rejtett kardok-

kal és piftoiyokkal a' Fejedelem Palotájához, és midön mindenek a' pénz' ofztására figyelmeznének, az öfzve-esküdteknek Elöl-járója közelitvén az ugy nevezett *Bey*-hez, vagy Fejedelemhez, hogy a' maga alázatos udvarlásának eleget tehessen — hirtelen tsak kardot ránt, és a' Fejedelmet keményen meg-fzeli; kit noha nagyon meg-sebesített, még-is öltalmozni kívánnya vala magát egéfsz erővel, mind addig, mig egy másik piftoiyt rántván, tsak ugyan a' Fejedelmet agyon lövé. A' *Testerdár-is*, vagy *Kints-tárnok-mester*, ki a' pénz olvasáfsal bajlódik vala, kegyetlenül öfzve-apprittatak. Minekutánna ez így ment vólna véghez, a' Pártütök' Elöljárója, azon kezében fogott véres kardal leg-ottan a' Fejedelemnek székébe üle, és a' jelen-lévö Pártot ütött Seregnek így szólla: Imé én egy ditséretre méltó tselekedetet vivék végbe, midön ezen erőtlen főt meg-ölém: én következtem ö-utánna; tegyétek-ki a' fejer Zászlókat; a' Muzsikák zengjenek, és a' Népnek adafsék tudtára, hogy *Tunisnak* leg-nagyobb Ura én vagyok. Parantsola leg-ottan a' Miniftereknek, hogy ötet annak esmérjék, és az ö szerentsés Uralkodásáért imádságokat parantsoljanak. De minthogy a' Népnek és katonaságnak tsak edgyik része esküdt vala pártütésre, a' Minifterek az öket halgatókkal a' Fejedelmi Palotára rontván, annak ajtait el-rekesztették, és a' Pártütökre tüzet adván ezekből fokot el-lödöztenek, és a' Lovas-Seregnek Elöljáróját, egy jobbra balra meghatározott kemény szivü Férfiat tevének *Tunisi Bey*-nek vagy Fejedelemnek. Már most majd meg-válík, ha valyon az ujj *Bey* az ö elötte valónak példája-szerint ellenkezni fog-é *Velentzével*, vagy az ezekkel való edgyefség által a' maga Népét le-tsendefíteni kívánnya.

Svéd-ország. A' Stokholmi Ország-gyűlésében nevezetes változás esett: Ugyan-is midőn a' Király azt kívánná, hogy mindenik Rend maga közül az Ország mostani terhes dolgainak folytatására bizonyos Személyeket válasszon, az Egyházi, lakólok, és paraszti Rendek mingyárt a' Királynak akaratjára hajolának, és ezen fő-személyeket leg-ottan ki is választák: a' Nemefi Rend pediglen sokáig azon tanakodék, hogy több személyeket kellene választani, mintsem a' Király kíván, és azoknak út-mutatást (*Instruðiót*) kellene kezekbe adni, mellyet senki' kívánságára által ne hágjanak. Ezt a' Király észre-vévén Febr. 7-dikén, meg-irta az Ország' Generálisának (*Marchall*), hogy a' Nemefi - Rend az Igazgatás formája ellen törekedik; mely vád áll a' Nemefiség edgy irta feleletben menteni kívánnya vala magát, melyre a' Király továbbá semmit sem felelt. Azonban a' Nemefiség sok ötletet nem illető tárgyokról tanakozott, u. m. hogy a' Király ne csak a' ki-választott személyekkel, hanem az egész Renddel tanátskozzék; hogy azon irásoknak szerzői, melyekben a' Finlándiai Tábournak Tisztjei Ország-árvólóknak neveztetnek, ki-keresztetvén, meg-büntettessenek; ezen fellyül a' Nemefiség nyomtatásban olly irást osztogatott-ki, mellyben a' Király eszközképpen ártalmas szándékkal vádoltatik. Ezen vizsgálónások által látván a' Király, hogy mind a' hajós mind pedig a' szárazon lévő Sergeknek ki-állítására kétfedelmeztetik; a' közelgető tavaszi idő pediglen hanemha markos óltalmazó Rendelések tétetnek, az Országot veszedelemmel fenyegeti; tehát Február,

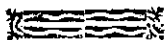

17-dikén az Ország-házában, a' négy Rendeknek jelen-létében egy fontos Beszédet tartott, (a' melly itt alább következik) mellyben az Ország' mostani állapotjához képest a' maga szándékait ki-sejzte, és azok által a' Nemefi Rendnek-is meg-edgyezését ki-mivelni igyekezett. Ezen Beszéd leg-ottan ki-nyomtatódván, sok ezer Leveleken a' Községgel közöltetett, de minthogy ezen Beszédnek a' Nemes-ségre nézve várt következése nem lett; tehát szük-ségesnek ítélte a' Király ezen fogantofabb lépést tenni, hogy Febr. 20-dikán délben, midőn a' Királyi Udvarnak Strázsája változni akarna, megtartóztatá a' Király a' már fel-váltott Strázsákat-is, kikhez egy Regiment könnyű Lovasokot, és az Udvari Darabontokat hozzá adván, ezek-által mint egy 30 Fő-személyeket a' Nemefi Rendből fogságra vitetett: úgy mint, a' 70-esztendőös Gróf *Fersen* és Gróf *Bráhe* Ország-tanátsófsait, Generál Gróf *Horn Fridriket*, Báró *Maklean*, *Gerten*, *Schwartzet*, és *Almfeld* Obelléreket, vólt Kantzellárius *Liliefrehlet*, Báró *Geer*, Baró *Stirnsfeld* Fő-Kormornyikót, ezen kívül Titoknakakot, Májorokot, Direktórt 's a' többi. Mig ezen fogságra vitelek véghez mentenek, addig a' Várnak Kapui bé-valának zárva, mellyeken ki-és bé senki sem bocsáttaték; minden úttzákon és piatzokon egymás hátára tojúlva vala a' Nép, kik minden láрма nélkül veszteg maradtanak. Az el-fogattak rész-szerint a' Státus Tömlötzebe, mely három héttől fogva (kétség-kivül a' Finnlandiai Tisztek számára) ki-tisztittatott vala, rész-szerint a' Nagy-Várdára és a' Város tömlötzebe

rakatának. Hogy az el-fogásban semmi zenebona nem esett, a' Présidens Báró *Munk* jó rendelkezéseinek lehet közönni, kire a' Gubernurátor *Sparrenak* betegsége miatt ezen dolog bízott vala. Következendő napon az Ország-házában a' 3 Rendeknek Követjei meg-jelentenek, a' Nemesség Követit pedig maga a' Király vezette-bé, és ekkor egy második Beszédet tartott; mellyben világosan meg-mondotta; hogy: „A' Had-izenésnek vagy Békesség kötésnek hatalmát ezután egyedül magánál fogja tartani, hogy ezután ki-ki, a' születésbéli rangnak külömbsege nélkül, érteke-szerint minden hivatalokra bé-fog vetetödni: hogy az Igazságnak meg-visgálása ezután Nemesekre és Nemtelenekre edgy-aránt fog bízani: hogy ki-ki vásárolhat és birhat minden-féle Jofzágokot 's a' t. „ Ezen meg-határozásoknak a' 3 Rendek' Követjei mingyárt alája irának, a' Nemeli Követség pedig ez-iránt gondolkozásra időt kért; gondolkoztak tanakoztak 23-dikig, 24-dikén a' Nemesség ujj Követeket választott, u. m. Gróf *Hamilton*, Báró *Mannerheim*, Obester *Lausinghausen*, és Májor *Ditront*. Ezen Követek még azon napon el-kezdettek az Ország-házában való meg-jelenést és edgyütt ülést — hól így következik: —

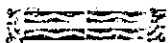
A' Svéd Királynak fenn említett Beszédje.

„Már tizen-négy napja el-tölt, mióta én Kegyelmeteknek az Orzágnak fontos bajait tudtára adtam; hogy tudnillik el-múlhatatlanul szükséges fietve olly Rendeléseket tenni, mellyek a' Tengeri hatalmat és a' szárazon lévő Sergeket olly állapotban

ban helyheztesék, hogy amaz a' Tenger mellyéki Tartományainknak óltalmazására, ez pediglen azon gyalázatos mutsoknak, mellyel a' Svéd nevet, nem kegyelmetek, (mert kegyelmetek a' hól az ellenségel szemben jöhettek, azzal vitézőül meg-vivtak) hanem némely hite-szegettek, meg-bélyegezték, el-törlésére, alkalmas lehessen. Egy szóval: én azt kívántam, hogy a' Törvény-szerint mindenik Rendből Követek válaszfalsanak, kikkel én mind ezen fontos dolgokról tanátskozhassam: meg-mondottam, hogy az idő drága és rövid, hogy az ellenség készül, hogy csak az hamar teendő jó rendelések szabadíthatják-meg Országunkat a' veszedelemtől, és hogy csak a' szaporán markoson véghez vitt ütközet által szerezhetünk határainknak betsülletes Békefényt. Ezen törvényes kívánságomnak tellyesítésére nem kellett volna több 3 napnál, ugymint Kegyelmetek-re nézve jó Nemes Uraim! egy nap a' Követeknek ki-választására, más nap és 3-dik a' ki-nevezésre és tudtomra adásra: ezt Ti betsületes és értelmes Férjsiak, Papi, Polgári, és Köz-Rend! edgyező szívvél, szép rendel, és idején koránt véghez-is vittétek. Ti pedig jó Nemes Urak! nem hogy a' több Rendeknek jó példát mütattatok volna, vagy bártsak azoknak példáját követtétek volna; hanem az időt, titeket nem illető dolgokról való tanátskozással haszontalanul el-töltöttétek: sőt a' mi nagyobb, midőn én Titeket az idő vesztegetésnek el-kerülésére, a' Törvénynek sinor-mértékére emlékeztettelek, és a' Fő Marsfallt a' Ti gyűléstebbe küldöttem, hogy hivatalja-szerint Törvény ellen való tanátskozást

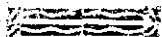
ket meg-tiltsa; Ti azon 70 esztendőös tisztes Öregnek nem csak nem engedelmesskedtetek, hanem még némellyek közülletek ötet az ő Fő-hivatali-székében, melyben az én személyemet viseli vala, nem tekintvén a' Nemefi Törvénynek 18-dik tikkellyét meg-tsufoltátok és gunyolták; holott azon tisztes Öreg ezen terhes hivatalt nem nyereség vadászásból mint némellyek, hanem Hazájához és Királyához való fzeréteből vállalta vala-fel, és ötet Ti olly vádokkal terheltétek, hogy panaszra hozzám jöni kénytelenítettet. Tudom ugyan én, hogy vagynak közöttetek némellyek, a' kik ezen rendeletlenségben nem részefek; ezek azért az én beszédemet magokra ne vegyék; mert ezeknek a' többieknek nagy száma szólni sem engedte, olly rendeletlen törvénytelen és illetlen vala a' Nemefeknek gyűlése ilyen drága időben, a' midőn sokkal fontosabb tanácskozásra volna az Országnek szüksége, midőn minden körül lévő Tartományok vetélkedve igyekeznek és ajánlják magokat a' mi segítségünkre és Országunknak óltalmára. De ki-nem tudja, hogy Ti közöttetek a' zabolátlanságnak Lelke olly régóta a' fetétben lappang? melly a' Népnak szivét én töllem el-idegeníteni, leg-ártatlanabb tselekedeteimet-is ártalmasnak magyarázni, a' szabadságnak neve és színe alatt az Aristokrátika igazgatás formáját, mellyet én eleinten el-töröltnek lenni gondolok vala, ismét fel-állítani igyekeznek? Ki-nem tudja, hogy a' kiknek hatalmuk lévén arra, hogy az Országot vas-páltzával igazgassák; látván 16 esztendőktől fogva az én szelid igazgatásomat, azt nem szem-

vedhetvén el-akarták a' Néppel hitetni, hogy én senki-
 kitől sem függő hatalmat vettem magamnak, holott
 én azt gyakor izben esküvéssel önként le-tettem,
 mint 1772-ben Augustusnak 21-dikén midőn Európá-
 ban leg szabadabb Király vólnék, ezen hatalmamot
 a' Ti szabadságtoknak fel-áldoztam, és az Anarchiát
 soha fel-állítani nem igyekeztem. Imé azért ezen
 Királyi Székből most-is nyilván erősittem (és tsúdál-
 kozom, hogy szükségem van erősiteni) hogy én a'
 határozatlan Hatalmat magamnak soha sem kívá-
 nom, sőt ha a' rendeletlenségnek meg-zabolázásá-
 ra néha kéntelenítettém-is, mint az Országnek feje
 ezen hatalommal élni, azt én magamnál soha meg-
 nem tartom; sőt szerentsémnek fogom tartani, ha
 a' szabadságnak óltalmazója lehetek: de azt első
 kötelességemnek esmérem, hogy a' zabolátlanságot
 meg-büntessem, azokat a' kik vakmerő bátor ke-
 zekkel az én Atyámnak Koronájához nyúltak, és
 most a' Királyi Páltzát az én kezemből ki-akarják
 venni, fő-képpen pediglen hogy azoknak egy része;
 az ellenségnek ránk törekedő szándékát elő-mozdi-
 tani igyekeznek, azokat mondom meg-akadályoz-
 tatni kötelességemnek esmérem. Mert ha én hietve
 nem segítettvén a' hajós és szárazon lévő Serget jó
 móddal idején ki-nem állithatom, imé mindenek
 előtt erősittem, hogy ha a' Tenger-melleyeink el-
 pufztittatnak, ha *Finlândia* tüzzel és vassal látogat-
 tatik-meg, és ha ezen Fő-Város ostrommal fog fé-
 nyezetődni; én ezeknek oka nem lézlek; hanem
 azok a' kik inkább örömmel nézik; hogy itt *Stok-
 holmban* nekem az Orosz Udvar, és az itt lévő
 Orosz

Orosz Követ előmbe Törvényt szabjon, mintsem az ő boszszú-álló kivánságokat és különös hasznokat fel-áldozzák: és a' kik azt hiszik, hogy ezen késleltetéssel engemet egy olly gyalázatos békefészek kötésére kényszerithetnek, melyet Ti, és a' ti maradékaitok ahoz a' Királyi Névhez, melyet sok érdemes Királyok után nékem-is szerentsém van viselni, illetlennek tartanának; de esküszöm, hogy előbb meg-szaradjon az én jobb kezem, mintsem Országom gyalázatját illető dolognak alája irjak, és előbb le-vereftsék és el-rontatsék fejemről ezen Korona, *Gustáv Adolphnak* Koronája, melyet én ha nem olly fényesen-is, leg-alább mutsok nélkül viseltem.

Csernovitz 12-dik Mártz. — Kedves Barátom!
„Ird-meg a' Magyaroknak, hogy Hertzeg *Köburg* egész Népével mind eddig a' Téli-szállásában nyugoszik, egyedül tsak a' *Barkó* Húszár Regimentjét mozdította ezen hónapnak 3-dik napján *Foksán*-felé. — Gróf *Románzov* pediglen gyengélkedő egészségét ismét helyre-nyervén, most közelebb 4 Regementeket indita *Gaiatz*-felé; mely 4 Regementek ugy takaródtanak-ki *Sísz* Várofsából, hogy a' Városi Népio napok múlva vette észre a' Sérgeknek el-menteket: még ez ideig 2000 Oroszok benn a' Városban — 3000 pediglen a' Várostól 2 órányi földön még az Oroszok által áfott föld' júkában múlatoz. Ez utólsók közzül meg-fagytanak 257-ten, az Ispotályokban pediglen, ugyan láb — kéz, és orr el-fagyással, az egész itten feküdt Armádiából 1800-an vagy-nak e' jelen-való időben. Senkinek a' mezőn meg-állott Népből, a' *Generálifokón* kívül nem volt

szabad a' föld-házokat el-hagyni; a' honnan az Obe-
stertől fogva a' leg-utolsó köz-emberig minnyájon
Sátor alatt kelleték lakniak; a' Generálisoknak pe-
diglen, kik 12-ten valának, Jász Várocsában napról
napra csak egy Nyári Kaputban kelleték a' 3 órá-
kig tartó *Wacht-Parádét* meg-tenniük. Gen. Szolti-
kov már rég-ideje, hogy *Petersburgba* vizfsza-ment,
és 12-ezerből álló Tábort *Bender* mellett Gónerál
Kaminszkojra bizta; de minden órán váratik-vizfsza.
— Gónerál *Tököli* el-végezte immár a' Napkeleti Ta-
tárokkal való háborúját, és minekutánna egélsz *Geor-
giának* belsőbb részéig a' Népeket adó-sizető Jobbá-
gyokká tette volna, vizfsza-fordúla Népével edgyütt
Orosz-országba; hogy pedig munkája annál állau-
dób légyen, a' Lakófokat Muszkákkal fel-tserélte,
és az ujjounan foglaltakat Muszka-országba beljebb
szállította. — „Az éhség és minden némü eledel-
nek drágasága ugy el-hatalmazott Moldovának azon
részén, a' hól az Oroszok feküsznek, hogy a' Lakó-
fok Marháikat szabadjára botsáttani és elelmeket
keresni kényszerítettnek; de mivel mindent el-takart
a' véghetetlen hó, százanként találja az ember a'
Barmokat dögölve az útakon. A' Kozákok, és az
ágyuk-mellé rendelt Lovaknak sintsen jobb dolgok
ugy hogy, már az el-veszett Muszka Lovaknak szá-
mok 10-ezernél többre mégyen. Oszakov meg-véte-
lével 8 esztendőre való Provisióra találtanak az Oro-
szok, és ugy annyira meg-pénzezték magokat, hogy
a' *Velentzei* aranyat a' tudatlanság miatt 30 kraj-
tzárokon váltogatták; mellyet a' mi itten lévő Ku-
rirunk késötskén veve ugyan éfzre, mind azáltak
mintegy 130-at kapa kezéhez, rövid időn többet, és
Élly szereutsélen kívánnya hív Barátod,